

BOĞALARDA PENİS FİBROPAPİLLOMU SONUCU OLUŞAN PARAFİMOZİSE İLİŞKİN KLİNİK GÖZLEM

İsmail Alkan¹ Fetih Gülyüz² Bahtiyar Bakır¹
Mehmet Gürkan¹ M.Gençcelep³

Clinical Observation Relating to Parafimosis Formed as a Result Fibropapillomatosis in Bulls.

Summary: *Penis fibropapillomatosis and parafimosis in 2 hybrid bulls had been removed by chirurgically both preanaesthesia medication and local anaesthesia.*

Any complication have been observed after 5 months.

Özet: *Melez 2 boğada oluşan penis fibropapillom'u, preanestezik medikasyon ve lokal anestezi eşliğinde şirurjikal yolla uzaklaştırılarak parafimozis giderildi. Beş ay sonraki gözlemlerde herhangi bir komplikasyona rastlanılmadı.*

Giriş

Penis fibropapillomları ilk kez 1953 yılında Formston, C(6) tarafından 1,5-3 yaşlı boğalarda ortaya konulmuştur.

Boğalarda penis tümörlerine bağlı parafimozis'in A.B.D., Kanada, İngiltere, Fransa ve Almanya'da oldukça yaygın olduğu ve özellikle 1 ve 2 yaşlı boğalarda sıklıkla görüldüğü vurgulanmaktadır (3,5,6,7,10,16).

Parafimozis; penisin praepitium deliğinden içeriye girememesi ve boğulmasına verilen isimdir. Fibropapillom ise; mukozal kökenli olan pseudoepitheliomatöz hiperplasia şeklinde gelişen ve fibröz konnektiv dokunun transmisibl benign tümörüdür (3,4,5,6,7,8,9,10,13,15).

Erkek genital organlarında en sık squamous cell carcinoma görülmekte ise de sarcoïd'ler squamous papillomas'lar, melanomas ve hemangiomas'lar da ortaya çıkmaktadır (2,7,9,12,16).

Homoseksüel eğilimli sujelerde bakteriyel ve viral enfeksiyonların da hastalığın oluşmasında etkili olduğu belirtilmektedir. Erkeklerde daha çok glans peniste nadiren praepitium'da, dişilerde ise; vulva, vagina ve bunlarla ilişkili

1: Yrd.Doç.Dr., Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Van- TÜRKİYE.

2: Yrd.Doç.Dr. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Sun'i Tohumlama Bilim Dalı, Van- TÜRKİYE

3: Arş.Gör. : Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Van -Türkiye

kuyruk bölgesinde de gelişebilirler. Diğer taraftan erkek ve dişilerde çoğunlukla soliter (yalnız bir yerde), daha az da multiple oluşurlar (5,6,7,8,13,16).

Ereksiyon ve kopulasyon sırasında hayvanın şiddetli ağrı duyması, tümör basıncına bağlı ürin retensiyonu, smegmadan kaynaklanan kötü koku ve buna bağlı enfeksiyon şekillenmesi, ayrıca kopulasyon anında beliren kanamalar da sperma kalitesine olumsuz etki yapmaktadır (1,3,5,7,10,16).

Penis ve prapetium fibropapillomalarının sağaltımında şirurjikal girişimin nükse neden olabileceği ve bu nedenle herhangi bir müdahale yapılmaksızın 4-5 ay içinde geriliyebileceği belirtilmekte, cerrahi bir girişim ancak yaşlılarda tavsiye edilmektedir (6,10).

Diğer taraftan nükse eden olarak, enfekte fibroblastların yeniden aktive olmaları ve viruslar da gösterilmektedir (6,7,8,10). Sağaltımda doku aşularının yeterli olduğunu savunanların yanısıra, aşı ve şirurjikal girişimin başarılı olmak bir tarafa aksine hastalığın seyri olumsuzlaştıracağını belirten araştırmacılar da bulunmaktadır. Buna rağmen deri papillomlarında, eğer bir sürü problemi söz konusu ise buzağılarda siğil -doku vaksiniyle immunizasyonun denenebileceği vurgulanmaktadır (5,7,11,12,13,14,15,16).

Sağaltımları üzerinde değişik görüşler ortaya konulan ve homolog tümör de denilen penis ve praetium'un bu tür lezyonları ilginç kabul edilmektedir (2,3,4,6,7). Diğer taraftan bölgemizde doğal aşımın sun'i tohumlamadan daha yaygın olması da bu olguları daha da önemli kılmaktadır. Erkek genital organ tümörlerinin bu yönüyle incelenmesinin zorunluluğu düşünülerek bu çalışmanın yayınlanmasına karar verilmiştir.

Materyal ve Metot

Materyalini 2 adet melez boğanın oluşturduğu çalışmada 1ml/100 kg. rompun (xylazin hydrochlorid 23,32 mg/kg) ile premedikasyon ve lokal anestezi sitanest (citanest hydroclorur)'le sirküler biçimde gerçekleştirildi. Tümör'ün çapı ve uzunluğu cetvelle belirlendi (Resim-1). Orificium urethra externa'ya stile yerleştirildi, tümör sağlam dokuyu 2 cm. içerecek şekilde eksize edildi ve bölgenin koterizasyonu elektrokoterle gerçekleştirildi. İşlem tamamlandıktan sonra penis ve praeputium'da oluşan yeni yaralara pom. furacin sürüldü. Biopsi materyali Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Patoloji Anabilim Dalında değerlendirildi (A.Ü. Vet.Fak.Path. ABD; AD- 572/93 sayılı rapor). Operasyondan sonraki 5.ayda olguların durumu incelendi.

Bulgular

Patolojik değerlendirmeler olguların fibropapillom olduğunu ortaya koydu. Operasyon sırasında tümörlerde kanama eğiliminin fazlalığının yanısıra , irin, pis koku ve tümörün saplı olduğu gözlemlendi. Penis şişkin ve ödemli olduğundan reddi olanaksızdı. Praeputium'da ise, yangı ve yer yer metastaz'lar mevcuttu. Parafimozis olgusu operasyondan sonra ortadan kalktı ve penisin reddi gerçekleştirildi

(Resim2). Postoperatif dönem de penis ve preaputium da nekrotik alanlar, ödem ve kanama gözlemlendi.

Tartışma ve Sonuç

Penis tümörlerinde gözlenen parafimozis ; kanama, ağrı ve kötü kokuyla karakterizedir (1,2,3,4,5,6,7,13,16).

Diğer taraftan boğalarda gerek anamnez gerekse de diağnoz sırasında cinsel isteğın mevcut olduğu , fakat ağrı nedeniyle aşımından kaçınıldığı anlaşıldı.

Özellikle gençlerde, şırurjikal sağaltımın nükseden olmasından dolayı endike olmadığı vurgulanmaktadır (5,6,7,10).

İki yaşlı boğaların eksizyon ve elektrokoterle gerçekleştirilen sağaltımlarından, beş ay gibi bir süre geçmesine rağmen hala nüks gözlenmemesi ve boğaların aşım yapabilmeleri ilginç kabul edildi.

Operasyon sırasında praeputium'da da belirlenen tümörlerin, organın penisle olan teması sonucu ve dolayısıyla infiltratif bir biçimde gelişebileceğini vurgulayan Moulton, J.R. (10)'yi doğruladığı şeklinde yorumlandı.

Sonuç olarak; bu iki olguda nüksün gelişmediğine ait olumlu sonuçlar. penis fibropapillomlarında yerinde ve uygun şırurjikal yöntemlerle başarılı olunabileceğini göstermektedir.

Kaynaklar

- 1- Alaçam, E., (1990): *Theriogenoloji*, Nural Matbaacılık A.Ş., Ankara, Kasım.
2. Anderson, W.A., and Dawis, C.L.(1958): *Neoplasms of the Genitalia of the Bovine. In: Symposium on Reproduction and fertility. Pergamon London and New York, 41-49.*
3. Anteplioğlu, H., Samsar,E., Akın , F. (1986): *Veteriner Özel Şırurşı. Yeniden düzenlenen 2. baskı Ankara.*
4. Cotchin, E. (1956): *Neoplasms of the Domesticated Mammals; Rewiev series No:4 Common Wealth agricultural Burcaux.*
5. Cotchin, E. (1960): *Tumors of farm Animals A survey of Tumours Examined of the Royal Veterinary College, London, during 1950-60. The Vet. Rec. Vol .72, No.40, October 1.*
6. Formston, C. (1953): *Fibropapilamatosıs in Cattle With Special Reference to the External Genitalia of the Bull. Brit. Vet.J.109, 244-248.*
7. Frederich W.Oehme., (1988): *Textbook of large Animal Surgery. 2nd. Ed. William and Wilkins. 428 East Preston Street. Baltimore, WD. 21202. Ph: 540-541,521 USA.*
8. Jubb, KVF., Kenedy, P.C., (1970): *Pathology of Domestic Animals, 2nd ed. Academic press, New York and London. Vol. 1.*

9. Moulton, JR., (1961): *Tumours in Domestic Animals*. Univ. California Press, Berkeley-Los Angeles.

10. Moulton, JR. (1990): *Tumours in Domestic Animals*, 3 rd ed. Univ. Of California Press, Berkeley-Los Angeles.

11. Olsen, C., and Cook, R.H.,(1951): *Tumours of farm Animals*. Proc. Soc. Exp. Biol. Med. 77.281.

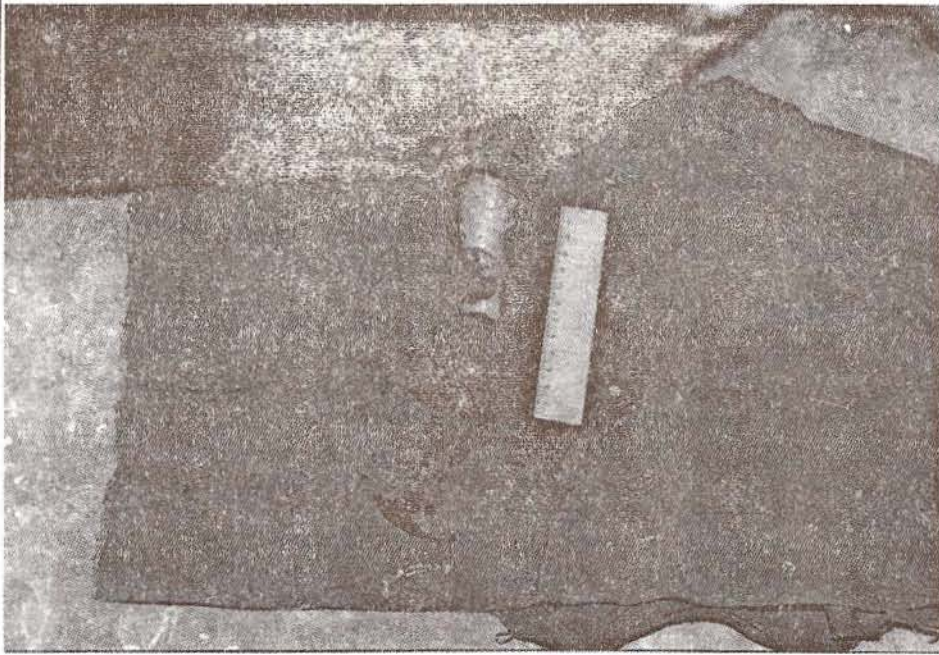
12. Rearson, J.K.L., Kerr,W.R., Mc Cartney, W.D.J., and Steele, T.H.J.,(1958): *Tumours of farm Animals* . Vet.Rec. 70.971.

13. Roberts, S.J., (1971): *Veterinary obsterics and Genital Diseases*, 2nd. ed. Publisheed by the author. Distributed by Edwards Brothers, Ann Arbor, MI.

14. Smith, HA., Jones, T.C., (1968): *Veterinary Pathology*, 3rd. ed. Lea and Febiger, Philadephia, PA.

15. Steele-Bodger, A., and Wright,D.(1959): *Tumours of farm Animals*. Vet.Rec. 71.59.

16. William, C. Hall., Svend W.Nielson., Kenneth MC Pentee (1936): *Tumours of the prostate and penis*, Bull World Health Organ., Vol.53.

Resim -1 : Olgunun preoperatif olarak görünümü.
Figure-1 The case of preoperative appearance.

Resim -2 : Olgunun postoperatif görünümü.
Figure-2 The case of postoperative appearance.